

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 6 februari 1925 kl. 4 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om utsträckning av tiden för återutförelse och ansökan om tullrestitution vid återutförelse av vissa varor m. m.

(1:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt motion, nr 221, har herr *Lithander* hemställt, »att riksdagen ville besluta, att tiden såväl för återutförelse som för ansökan om tullrestitution vid återutförelse av varor, införtullade med rätt till restitution enligt § 12 tulltaxeförordningen samt införtullade under och efter år 1918, utsträckes sålunda: a) för gods, infört under åren 1918—1920, *intill 31/12 1925*, b) för under åren 1921—1922 infört gods *inom fem år från införseldagen*,

att gods, som returnerats till utlandet från och med 1 december 1920 och senare och som vid reexporten vederbörligen identifierats av tulltjänsteman, måtte restitutionsberättigas,

att kungl. generaltullstyrelsen i sådant fall måtte bemyndigas avgöra, huruvida godset vid återutförelsen tillfyllest identifierats,

att gods, infört med tullrestitutionsrätt under åren 1918—1921, i den mån det blir möjligt sälja det inom landet för nybyggnader, förbyggnader eller reparationer av fartyg, skeppsdocker etc., måtte restitutionsberättigas under 10 år, alltså ytterligare fem år efter införseldagen utöver de i § 12 tulltaxeförordningen stadgade».

Enligt § 12 i gällande förordning med tulltaxa för inkommande varor kan den, som här i riket verkställt nybyggnad, förbyggnad eller reparation av fartyg av mer än 40 tons avgiftspliktig dräktighet, vare sig svenskt eller utländskt, eller av vissa smärre järnfartyg, som äga eller äro avsedda att omedelbart erhålla utländsk nationalitet, få för därvid använda, från utrikes ort införda tullpliktiga materialier och skeppsförnödenheter restitutionsvis återbekomma den erlagda tullavgiften eller i det fall, att tullavgiften, med stöd av särskilt meddelad rätt till anstånd, icke blivit erlagd, utan allenast säkerhet för densamma ställts, njuta befrielse från dess gäldande under villkor, bland andra, att det fartyg, till vilket artiklarna användas, inom fem år från dagen för deras angivning till förtullning, styrkes vara i fullfärdigt skick. Enahanda förmån tillkommer även den, som här

Utskottet.

Gällande bestämmelser och tillfälliga utvidgningar av dessa.

i riket verkställt nybyggnad, förbyggnad eller reparation av skeppsdocka, dockport, ponton eller slip.

Tillfälliga utvidgningar av den i nyssberörda författningsrum omförmälda rätt till tullrestitution eller befrielse från gäldande av tullavgift har medgivits genom särskilda förordningar den 19 augusti 1921 (nr 504) och den 21 april 1922 (nr 157).

Rörande tillkomsten och innebörden av nämnda utvidgningar må följande erinras.

Till följd av försenade leveranser under krigsårens livliga skeppsbyggnadsverksamhet visade det sig, att betydande partier skeppsbyggnadsmaterialier, importerade för ovan angivna ändamål, icke kunde användas för de ursprungligen avsedda fartygsbyggena utan måste lagras. På grund av den sedermera inträdande depressionen måste ett flertal rederier annullera gjorda fartygsbeställningar. Härigenom ställdes varven eller rederierna inför utsikten att icke kunna få användning för sina i lager liggande materialier av ifrågavarande slag. För undvikande av alltför stora förluster genom lagring under lång tid framåt blev det för flera ägare nödvändigt att söka avyttra materialierna till utlandet, då det inhemska behovet var synnerligen ringa. Sådan försäljning till utlandet kunde emellertid icke i avsevärd omfattning komma till stånd, alldenstund vid försäljningsprisets beräkning hänsyn måste tagas till ovan återgivna bestämmelser i § 12 tulltaxeförordningen, enligt vilka bestämmelser såsom villkor för tullrestitution gäller, att materialierna *blivit använda* till sådant ändamål, som i paragrafen avses. Av sålunda angivet skäl framkom vid 1921 års riksdag, genom i ämnet väckta motioner, förslag om utvidgad möjlighet att erhålla sådan restitution, som avses i nämnda paragraf. Bevillningsutskottet, som i anledning av motionerna inhämtade yttrande av generaltullstyrelsen, framlade förslag i motionernas syfte (betänkande nr 53), vilket förslag antogs av riksdagen.

Genom den i överensstämmelse med riksdagens beslut utfärdade förordningen av år 1921 stadgades, att restitution av eller befrielse från tullavgift finge av generaltullstyrelsen under vissa villkor medgivas för i § 12 tulltaxeförordningen omförmälda materialier och förnödenheter, utan hinder därav att de icke blivit för avsett ändamål använda. Nämnda villkor innefattade bland annat, att dylikt medgivande finge avse endast varor, som angivits till förtullning efter ingången av år 1918 och vederbörligen tullbehandlats före utgången av år 1921, samt att återutförelsen ägde rum och restitutionen eller befrielsen söktes före utgången av år 1921.

Till följd av sålunda uppställda villkor kunde industrien allenast i ringa omfattning beredas avsedd lättnad, varför en enskild firma hos Kungl. Maj:t gjorde framställning om vidtagande av åtgärder till beredande av möjlighet för vederbörande myndighet att jämväl efter utgången av år 1921 lämna medgivande av omförmälda slag.

Efter det Kungl. Maj:t inhämtat generaltullstyrelsens utlåtande över sistberörda framställning, förelade Kungl. Maj:t 1922 års riksdag, genom pro-

position nr 221, förslag om utsträckt tillämpning av förberörda bestämmelser i 1921 års förordning, vilket förslag i enlighet med bevillningsutskottets hemställan antogs av riksdagen.

Genom den i följd härav utfärdade, ovanberörda förordningen av år 1922 fingo bestämmelserna i 1921 års förordning jämväl tillämpning i fråga om sådana i sistnämnda förordning avsedda varor, vilka ur riket återutförts under dels viss kortare tid före ikraftträdandet av 1921 års förordning, dels ock under tiden från och med den 1 januari 1922 till och med den 31 mars 1923, därvid dock beträffande artiklar, som angivits till förtullning under tiden från och med den 1 januari till och med den 30 mars 1918, återutförseln i varje fall skulle hava ägt rum inom fem år från dagen för angivningen till förtullning. Därjämte skulle, utan hinder av vad i 1921 års förordning därom stadgades, restitution eller befrielse få i fråga om samtliga de varor, varå förordningen ägde tillämpning, sökas intill den 1 april 1923.

I den föreliggande motionen har anförts, att i åtskilliga fall artiklar, som införts i sådant ändamål, som avses i § 12 tulltaxeförordningen, på grund av det tryckta affärsläget icke kunnat inom författningsenligt bestämda tider vare sig användas för dylikt ändamål eller jämlikt 1921 och 1922 års ovannämnda förordningar åter utföras samt att importörerna i dylika fall skulle komma att vidkännas avsevärda förluster. I följd härav har motionären framlagt förslag *dels* om ytterligare utvidgning av den ifrågavarande rätten till tullrestitution eller befrielse från tullavgift vid återutförsel av vissa fartygsmaterialier och skeppsförnödenheter, *dels ock* om beredande av möjlighet till restitutionsrätt enligt § 12 tulltaxeförordningen under ytterligare vissa år framåt för sådana under åren 1918—1921 införda fartygsmaterialier och skeppsförnödenheter, vilka komme att begagnas till byggande eller reparation av fartyg, genom utsträckning från 5 till 10 år av den såsom villkor för restitutionsrätt enligt sagda författningsrum föreskrivna tidsfristen för styrkande, att det fartyg, till vilket artiklarna användas, är i fullfärdigt skick.

Motionen.

Utskottet har under motionens förberedande behandling utverkat Kungl. Maj:ts befallning till generaltullstyrelsen att till utskottet avgiva yttrande i anledning av motionen samt att därvid överlämna förslag till de bestämmelser, som styrelsen kunde finna vara ägnade att tillgodose det i motionen framförda intresset; och har generaltullstyrelsen i anledning härav den 2 februari 1925 avgivit såsom bilaga vid detta betänkande fogat utlåtande med förslag.

Generaltullstyrelsens utlåtande.

I två till utskottets ordförande ställda skrifter från Nya varvsaktiebolaget Öresund i Landskrona och rederiaktiebolaget Svenska Lloyd i Göteborg har meddelats, att underhandlingar påginge mellan bolagen angående byggande av ett ångfartyg med anlåtande av material, som av sistnämnda bolag för något mera än fem år sedan importerats och upplagts i Oskarshamn, samt att ett

Nya varvsaktiebolaget Öresund och Rederiaktiebolaget Svenska Lloyd.

villkor för beställningen vore, att — trots att tiden, inom vilken restitution av den för omförmälda material erlagda tullen kunde enligt gällande bestämmelser begäras, nyligen gått till ända — sådan restitution kunde erhållas. Dessutom har upplysts, att, om sagda villkor ej inom den närmaste tiden kunde uppfyllas, beställningen skulle gå till en utländsk firma, från vilken anbud förelåge.

*Utskottets
yttrande.*

Restitutionsrätten enligt § 12 tulltaxeförordningen är avsedd att bereda den svenska skeppsbyggnadsindustrien stöd i dess konkurrens med utländsk skeppsbyggnadsindustri. Det var i överensstämmelse med denna grundtanke, som riksdagen, då inträdda oförutsedda förhållanden i avsevärd utsträckning hindrade de svenska varven och rederierna att tillgodogöra sig den förmån, som ifrågavarande restitutionsrätt var avsedd att bereda dem, utvidgade densamma att, på sätt ovan erinrats, kunna gälla även materialier och förnödenheter, som icke blivit för avsett ändamål använda. Även vad i den förevarande motionen föreslagits synes utskottet stå i god överensstämmelse med berörda grundtanke, varför utskottet ansett sig böra framlägga förslag i motionens syfte. Då utskottet, för förslaget avfattning, i grundlagsenlig ordning begärt generaltullstyrelsens medverkan, har utskottet med hänsyn till angelägenheten att frågan kommer till avgörande i riksdagen så snart, att ovan omnämnda fartygsbeställning kan stanna inom landet, begränsat det uppdrag, som givits generaltullstyrelsen, så att detsamma icke innefattat frågan om den lämpliga utsträckningen av de tidsfrister, som motionärens förslag berör. I nu nämnda hänseende har generaltullstyrelsen sålunda inskränkt sig till att i sitt förslag upptaga vad motionären ifrågasatt. Utskottet, som ansett önskvärt att åt bestämmelserna, vilka ju avse att avveckla vissa kristidsföreteelser inom skeppsbyggnadsindustrien, gives så kort giltighetstid som möjligt, har icke funnit tillräckliga skäl nu vara förebragta för en så lång utsträckning av tidsfristerna, som i motionen avses. Enligt det förslag, som utskottet framlägger, äro de av motionären ifrågasatta tidsfristerna å respektive 5 och 10 år ersatta med föreskrift om utgången av år 1927 såsom den tidpunkt, före vilken såväl återutförelse skall hava ägt rum och restitution eller befrielse skall hava sökts som ock fartyg skall hava styrkts vara i fullfärdigt skick, allt för att tullrestitution eller befrielse från tullavgift skall få åtnjutas. Därjämte har utskottet, på yrkande av motionären, i momentet 1 medtagit året 1923 bland de år, under vilka sådan förtullning må hava ägt rum, som kan berättiga till tullrestitution före utgången av år 1927.

I övrigt har utskottet icke något att erinra mot de av generaltullstyrelsen föreslagna bestämmelserna.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av motionen II: 221 av herr Lithander, måtte antaga följande bestämmelser:

1. Utan hinder av bestämmelserna i § 11 tulltaxeförordningen må åt innehavare av skeppsvarv eller mekanisk verkstad, vilken från utrikes ort infört och under något av åren 1918—1923 till förtullning angivit tullpliktiga materialier och skeppsförnödenheter, avsedda att här i riket, såsom i § 12 tulltaxeförordningen förmåles, användas till nybyggnad, förbyggnad eller reparation av fartyg, medgivas restitution av erlagd tullavgift för sådana, icke till husgerådssaker hänförliga artiklar, som på i sagda författningsrum föreskrivet sätt anmälts vara införda för ovannämnda ändamål men, utan att hava för detta ändamål använts, blivit efter utgången av november månad 1920 återutförda till utlandet, under villkor att återutförseln ägt rum och restitutionen eller befrielsen blivit sökt, i fråga om varor, som angivits till förtullning under något av åren 1918, 1919 och 1920, före utgången av år 1925 och i fråga om varor, som angivits till förtullning under något av åren 1921, 1922 och 1923, före utgången av år 1927. I det fall att enligt medgivande, som i § 12 tulltaxeförordningen sägs, tullavgiften icke blivit erlagd, utan allenast säkerhet för densamma ställts, må under ovan angivna förhållanden i stället medgivas befrielse från tullavgiftens gäldande.

Medgivande av tullrestitution eller befrielse från tullavgift enligt dessa bestämmelser för varor, som utföras efter det bestämmelserna trätt i kraft, ankommer på prövning av generaltullstyrelsen; och gälla för sådant medgivande i övrigt följande villkor, nämligen:

att utförseln sker vid samma tullkammare, där förtullningen ägt rum, såvida ej generaltullstyrelsen för särskilt fall finner restitution eller befrielse kunna medgivas, oaktat varan utförts vid annan tullkammare;

att exportangivningsinlagan innehåller uppgift om avsikten att för de till utförsel angivna artiklarna erhålla restitution eller befrielse enligt dessa bestämmelser, om varans handelsbenämning, myckenhet och beskaffenhet samt om den rubrik i tulltaxan, till vilken densamma vid införseln blivit hänförd, jämte vederbörligt nummer i gällande statistiska varuförteckning;

att nämnda inlaga är åtföljd av exportörens under edlig förpliktelse avgivna och av två hans biträden till riktigheten bestyrkta försäkran, att dessa artiklar äro av utländskt ursprung, att desamma blivit införda för ändamål, som i § 12 tulltaxeförordningen avses, att full

införseltull för dem blivit behörigen erlagd eller av generaltullstyrelsen godkänd säkerhet för densamma ställd, samt uppgift ej mindre om dagen, då de angivits till förtullning, än även därom, huruvida sådan angivning skett från nederlag, från transitupplag, från frihamn eller direkte och i sistnämnda fall jämväl om den lägenhet, med vilken införseln skett, ävensom att artiklarna icke efter införseln undergått någon bearbetning eller förändring;

att vederbörande tullkammare efter exportvarans undersökning meddelar attest angående densammans myckenhet och beskaffenhet ävensom angående kollinas plombering och bevakning under transporten till och inlastning i fartyg eller järnvägsvagn, vilken attest såsom verifikation jämte angivningsinlagan och övriga intyg bifogas tullkammarens utgående tulljournal; samt

att utförseln i övrigt verificeras på sätt i § 13 tulltaxeförordningen finnes stadgat beträffande varor, för vilka tullrestitution är därstädes medgiven.

På prövning av Konungen i varje särskilt fall ankommer, huruvida återutförsel före dessa bestämmelsers ikraftträdande skett under sådana omständigheter, att tullrestitution eller befrielse från tullavgift må kunna medgivas.

2. Utan hinder av stadgandet i § 12 mom. 1 tulltaxeförordningen, sådant detta författningsrum lyder enligt förordningar den 19 juni 1917 (nr 372) och den 11 april 1924 (nr 67), må i avseende å från utrikes ort införda tullpliktiga materialier och skeppsförnödenheter, som angivits till förtullning under något av åren 1918—1921, rätt till tullrestitution eller befrielse från tullavgift jämlikt sagda paragraf åtnjutas även i de fall, då det fartyg eller den skeppsdocka, dockport, ponton eller slip, vartill artiklarna använts, styrkts vara i fullfärdigt skick före utgången av år 1927.

Stockholm den 6 februari 1925.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Närvarande: herrar Röing, Wohlin, Johan Nilsson i Kristianstad, Örne, Bärge, Borell, Johan Bergman, Jönsson i Boa, Olsson i Ramsta, Lithander, Hedlund i Östersund, Olsson i Golvasta, Lövgren i Nyborg, Björnsson, Heyman, Johansson i Hornsberg, Svensson i Grindstorp, Björklund, Nylander och Olsson i Gävle.

Bilaga.

Till Riksdagens Bevillningsutskott.

Sedan av Eder i skrivelse den 29 nästlidne januari till herr statsrådet K. S. Levinson framställts anhållan om befallning för kungl. generaltullstyrelsen att avgiva yttrande och förslag i anledning av en i riksdagens andra kammare av herr E. Lithander väckt motion, nr 221, om utsträckning av tiden för återutförelse och ansökan om tullrestitution vid återutförelse av vissa varor m. m., har Kungl. Maj:t den 30 i samma månad, med översändande av Eder berörda skrivelse jämte bilagor, anbefallt styrelsen att avgiva och senast den 4 dennes till Eder överlämna det yttrande och förslag, varom i Eder skrivelse framställts begäran.

Till åtlydnad av denna befallning har generaltullstyrelsen äran anföra följande.

Motionärens förslag äro anknutna till de genom kungl. förordningar den 19 augusti 1921 (nr 504) och den 21 april 1922 (nr 157) meddelade bestämmelserna angående tillfällig utvidgning av den rätt till tullrestitution eller befrielse från tullavgift för fartygsmaterialier och skeppsförnödenheter, som omförmäles i § 12 i kungl. förordningen den 9 juni 1911 (nr 80) med tulltaxa för inkommande varor (tulltaxeförordningen).

Beträffande tillkomsten av dessa bestämmelser anser sig styrelsen böra här först göra några, huvudsakligen ur riksdagshandlingar hämtade erinringar.

Enligt sistnämnda författningsrum — vari ändringar skett genom kungl. förordningar den 19 juni 1917 (nr 372) och den 11 april 1924 (nr 67) — äger den, som här i riket verkställt nybyggnad, förbyggnad eller reparation av fartyg av mer än 40 tons avgiftspliktig dräktighet, vare sig svenskt eller utländskt, eller av järnfartyg av mer än 5, men icke över 40 tons avgiftspliktig dräktighet, vilket är avsett att omedelbart erhålla eller äger utländsk nationalitet, att, under vissa villkor, för därvid använda, från utrikes ort införda tullpliktiga materialier och skeppsförnödenheter, däribland inbegripna sådana i fartyget fast anbragta husgerådssaker, vilka antingen icke kunna med bibehållen användbarhet därifrån skiljas eller ock genom särskild, varaktig beteckning äro tydligen utmärkta såsom för fartyget uteslutande avsedda, restitutionsvis återbekomma den erlagda tullavgiften eller i det fall, att enligt medgivande tullavgiften icke blivit erlagd, utan allenast säkerhet för densamma ställts, njuta befrielse från dess gäldande.

Bestämmelserna angående den ovan omförmälda tillfälliga utvidgningen av denna restitutionsförmån, vilka avse beredande av restitutionsrätt i vissa fall, även då de införda varorna återutförts till utlandet utan att hava använts till byggande eller reparation av fartyg, tillkommo första gången på grund av de motioner vid 1921 års riksdag, som åberopas i herr Lithanders motion. De härvid anförda skälen återgävos i bevillningsutskottets betänkande nr 53 år 1921, i följande sammanfattning.

Till följd av försenade leveranser under krigsårens livliga skeppsbyggnadsverksamhet hade betydande partier skeppsbyggnadsmaterialier, importerade för ovan angivna ändamål, icke kunnat användas för de ur-

sprungligen avsedda fartygsbyggena utan blivit lagrade. Till följd av den sedan mitten av år 1920 rådande depressionen inom hela världens sjöfart hade ett flertal rederier både inom och utom vårt land måst annullera under senaste åren gjorda fartygsbeställningar, på grund varav varven eller rederierna stode inför utsikten att icke kunna få användning för sina i lager liggande materialier av ifrågavarande slag. För undvikande av alltför stora förluster genom lagring under lång tid framåt hade det för flera ägare blivit nödvändigt att söka avyttra desamma till utlandet, då det inhemska behovet vore synnerligen ringa. Sådan försäljning till utlandet hade emellertid icke i avsevärd omfattning kunnat komma till stånd, alldenstund vid försäljningsprisets beräknande hänsyn måst tagas till ovan återgivna bestämmelse i § 12 mom. 1 tulltaxeförordningen, enligt vilken bestämmelse såsom villkor för tullrestitution gäller att materialierna *blivit använda* till sådant ändamål, som i momentet avses.

Motionärerna hade på grund av vad de salunda anfört hemställt om riksdagens medverkan för att få omförmälda hinder för tullrestitutionsmedgivande i de i motionerna berörda fall undanröjt.

Då riksdagen i skrivelse den 20 juni 1921, nr 413, anmälde, att den antagit vissa bestämmelser angående tillfällig utvidgning av den i § 12 tulltaxeförordningen omförmälda rätt, anfördes såsom skäl härför bland annat följande.

Restitutionsrätten enligt § 12 tulltaxeförordningen är avsedd att bereda den svenska skeppsbyggnadsindustrien stöd vid konkurrens med den utländska. Då nu på grund av inträdda oförutsedda förhållanden avsevärda partier importerade skeppsbyggnadsmaterialier icke kunna komma till användning till avsedd nybyggnad, förbyggnad eller reparation av fartyg, och då enda utvägen att täcka någon del av de förluster, som härigenom åsamkas ifrågavarande svenska industri, synes vara att materialierna säljas till utlandet, så har riksdagen funnit det stå i full överensstämmelse med grundtanken i dessa restitutionsbestämmelser, om för fall av berörda art det hinder för restitutionens tillämpning avlägsnas, vilket ligger i det föreskrivna villkoret, att materialierna skola hava blivit för det avsedda ändamålet använda.

I ovanberörda, i anledning av denna anmälan utfärdade kungl. förordning den 19 augusti 1921 stadgades, att utan hinder av bestämmelserna i § 11 tulltaxeförordningen finge åt innehavare av skeppsvarv eller mekanisk verkstad, vilken från utrikes ort infört tullpliktiga materialier och skeppsförnödenheter, avsedda att här i riket, såsom i § 12 tulltaxeförordningen förmåles, användas till nybyggnad, förbyggnad eller reparation av fartyg, av generaltullstyrelsen på angivet sätt medgivas restitution av erlagd tullavgift för sådana, icke till husgerådssaker hänförliga artiklar, som på i sagda författningsrum föreskrivet sätt anmälts vara införda för ovannämnda ändamål, men, *utan att hava för detta ändamål använts*, blivit återutförda till utlandet, ävensom att i det fall att enligt medgivande, som i § 12 tulltaxeförordningen sägs, tullavgiften icke blivit erlagd, utan allenast säkerhet för densamma ställts, generaltullstyrelsen finge under ovan angivna förhållanden i stället medgiva befrielse från tullavgiftens gäldande.

Sådana medgivanden finge dock enligt förordningens ordalydelse endast avse varor, som angivits till förtullning efter ingången av år 1918 och vederbörligen tullbehandlats före utgången av år 1921; och hade så-

som villkor föreskrivits, bland annat, att återutförelsen ägde rum och restitutionen eller befrielsen söktes före utgången av år 1921.

Dessa inskränkningar i de meddelade bestämmelserna föranledde emellertid snart anspråk på utsträckt tillämpning av desamma. Styrelsen för Svenska Lloyds verkstads aktiebolag inkom till Kungl. Maj:t med underdånig anhållan om vidtagande av åtgärder för beredande av möjlighet för vederbörande myndighet att jämväl efter utgången av år 1921 lämna medgivanden av ifrågavarande slag. Till stöd för denna anhållan — som föranledde kungl. proposition till riksdagen den 14 mars 1922, nr 221 — hade enligt propositionen anförts följande:

I praktiken hade det visat sig, att den tidsbegränsning, som i förordningen stadgats, varit alltför snäv. Det hade i regel varit omöjligt att placera de artiklar, om vilka fråga vore, hos andra än vederbörande tillverkare, och jämväl dessa hade visat sig synnerligen obenägna att ens mot skälig gottgörelse återtaga dem. På grund härav funnes ännu ett stort antal av dessa artiklar — huvudsakligen fartygsplåt och profiler — kvarliggande här i landet. Att här finna avsättning för dem läte sig under rådande ekonomiska förhållanden icke göra, enär de svenska varven för närvarande funne sig nödsakade att inskränka sin verksamhet till utförande av redan inneliggande beställningar, för vilka dessa materialier icke kunde vinna användning. Trots tillverkarnas nyss omtalade obenägenhet att återtaga varorna torde det emellertid ännu finnas utsikter att kunna förmå dem att återtaga åtminstone ännu en del av desamma. En förutsättning för att detta skulle kunna genomföras vore dock, att medgivanden av det slag, författningen avsåge, ännu någon tid kunde lämnas; och föresloges såsom lämplig termin för den ifrågasatta utsträckningen tiden till den 1 april 1923.

Sedan riksdagen antagit Kungl. Maj:ts i sagda proposition framlagda förslag i ämnet, utfärdades ovannämnda kungl. förordning den 21 april 1922, varigenom förordnats, att bestämmelserna i 1921 års ifrågavarande förordning skola äga tillämpning jämväl i fråga om sådana i förordningen avsedda varor, vilka ur riket återutförts under tiden dels från och med den 20 juni till och med den 24 augusti 1921, dels ock från och med den 1 januari 1922 till och med den 31 mars 1923; skolandet dock beträffande artiklar, som angivits till förtullning under tiden från och med den 1 januari till och med den 30 mars 1918, återutförelsen i varje fall hava ägt rum inom fem år från dagen för angivningen till förtullning; samt att, utan hinder av vad i förordningen den 19 augusti 1921 därom stadgas, restitution eller befrielse må i fråga om samtliga de varor, varå förordningen sålunda äger tillämpning, sökas intill den 1 april 1923.

De ifrågavarande två författningarna beredde sålunda möjlighet till restitution för varor, som angivits till förtullning efter ingången av år 1918 och vederbörligen tullbehandlats före utgången av år 1921 samt återutförts under tiden från och med den 20 juni 1921 till och med den 31 mars 1923 — med viss inskränkning för varor, som angivits till förtullning under tiden från och med den 1 januari till och med den 30 mars 1918 — under de i övrigt för restitutionsrättens åtnjutande angivna villkoren, bland andra att restitutionen skulle sökas före den 1 april 1923.

I nu förevarande motion anföres, att i åtskilliga fall artiklar, som införts i sådant ändamål, som avses i § 12 tulltaxeförordningen, av olika anledningar, säkerligen på grund av det tryckta affärsläget, icke kunnat

inom författningsenligt bestämda tider vare sig användas för dylikt ändamål eller jämlikt ovanberörda förordningar den 19 augusti 1921 och den 21 april 1922 återutföras, och att importörerna, då under sådana förhållanden restitution av eller befrielse från tull icke finge åtnötas, skulle komma att vidkännas betydande förluster. På grund härav hemställas *ej mindre* om ytterligare utvidgning av den ifrågavarande rätten till tullrestitution eller befrielse från tullavgift vid återutförelse av vissa fartygsmaterialier och skeppsförnödenheter *än även* om beredande av möjlighet till restitutionsrätt enligt § 12 tulltaxeförordningen under ytterligare vissa år framåt för sådana under åren 1918—1921 införda fartygsmaterialier och skeppsförnödenheter, vilka komme att begagnas till byggande eller reparation av fartyg, genom utsträckning från 5 till 10 år av den såsom villkor för restitutionsrätt enligt sagda författningsrum föreskrivna tidsfristen för styrkande, att det fartyg, till vilket artiklarna användas, är i fullfärdigt skick.

Den korta tid, som stått styrelsen till förfogande för avgivande av det infordrade yttrandet, har icke lämnat tillfälle till någon fullständigare utredning rörande de förhållanden, som åberopats till stöd för motionen. I anledning av den i motionen lämnade uppgiften, att restitutionsansökningar, avseende tillhoppa ett visst angivet belopp, blivit avslagna, får styrelsen emellertid överlämna *dels* styrkt avskrift av den förteckning över av styrelsen handlagda ärenden angående restitution av eller befrielse från tullavgift jämlikt förordningen den 19 augusti 1921, vilken styrelsen bifogat sitt i förenämnda proposition den 14 mars 1922, nr 221, i huvudsak återgivna yttrande av den 9 februari 1922, *dels ock* en nu upprättad restitutionsförmån jämlikt förordningen den 21 april 1922.¹

De enda kompletterande upplysningar angående de i dessa förteckningar upptagna ärenden, som styrelsen för närvarande är i tillfälle att lämna, äro, *att* befrielse från gäldande av det i förstnämnda förteckning först upptagna beloppet 352 kronor 80 öre sedermera medgivits enligt ett av Kungl. Maj:t i regeringsrätten den 24 februari 1922 meddelat beslut; *att* beträffande en del av det under tredje punkten i samma förteckning upptagna beloppet 23.789 kronor 57 öre ny ansökning ingivits, upptagen under femte punkten i 1925 års förteckning, men att denna ansökning icke kunnat upptagas till prövning, enär den icke inkommit till generaltullstyrelsen förr än efter den 1 april 1923; *samt att* befrielse från gäldande av det i femte punkten av 1922 års förteckning upptagna beloppet 2,338 kronor 43 öre på grund av det i anmärkningskolumnen angivna ändamål, för vilket artiklarna använts, icke läser kunna beviljas, även om motionärens förslag bifalles.

Huruvida i övrigt bestämmelser, avfattade i överensstämmelse med motionärens förslag, i verkligheten komma att bereda tullrestitution eller befrielse från tullavgift i de fall, som i motiveringen till motionen åsyftas, därom kan styrelsen, i saknad av kännedom om de närmare omständigheterna i de särskilda fallen, givetvis icke fälla något omdöme.

Då generaltullstyrelsen den 16 mars 1921 till nämnda års riksdags bevillningsutskott avgav yttrande — se bilaga till utskottets betänkande den 7 juni 1921, nr 53 — angående de motioner, som sedermera föranledde ovan

¹ Nämnda avskrift och förteckning äro här icke avtryckta.

omhandlade förordning den 19 augusti 1921, förklarade styrelsen sig icke vara i tillfälle göra något uttalande därom, huruvida i princip ett sådant medgivande, som då ifrågasatts, lämpligen borde ifrågakomma, oavsett bland annat den inverkan detsamma kunde komma att utöva på avsättningen i utlandet av inom Sverige tillverkade varor av motsvarande slag.

Lika litet torde det ankomma på styrelsen att nu avgiva något yttrande, huruvida den utsträckta restitutionsförmån, som i föreliggande motion ifrågasattes, tilläventyrs skulle kunna lända till förfång för svenska intressen — industriella eller andra — vilka icke kunna hänföras till dem, som skulle tillgodoses genom motionen.

Från synpunkten av de till styrelsens verksamhetsområde hörande uppgifter har styrelsen icke funnit något annat att erinra mot bestämmelser i den föreslagna riktningen, än att givetvis den styrelsen åliggande kontrollen över det restitutionsberättigade förfarandet liksom ock restitutionsansökningarnas granskning med hänsyn till befintligheten av de förutsättningar, å vilka desamma grundas, måste medföra betydligt ökade svårigheter, ju längre tid tillbaka denna granskning skall omfatta, ej minst på grund av det synnerligen omfattande räkenskapsmaterial, som, i den mån sådant låter sig göra, bör hållas tillgängligt för verkställande av sådan granskning.

Dä emellertid i Eder ovanberörda skrivelse såsom riktlinjer för det begärda förslaget angivits, att bestämmelserna däri skulle av styrelsen finnas vara ägnade att tillgodose det i motionen framförda intresset, får styrelsen till behandling var för sig upptaga de två syftena i motionen.

Vad då först angår utsträckt restitutionsförmån för återutförda artiklar, är att märka, att säkerligen i åtskilliga av de i motionen avsedda fall, där återutförelse ägt rum, innan 1921 års ifrågavarande förordning trätt i kraft, icke iakttagits de villkor för restitutionsrätten, som däri föreskrivits. Uteslutet är emellertid icke, att tillgänglig bevisning om utförelsen och om befintligheten i princip av förutsättningar för restitutionsrätt kan vara tillfredsställande, ehuru den icke är för handen under de föreskrivna formerna. Motionären har också föreslagit, att generaltullstyrelsen måtte bemyndigas avgöra, huruvida godset vid återutförelsen tillfyllest identifierats. Den fria bevisprövning, som i sådant fall skulle förekomma, synes emellertid icke böra tillkomma styrelsen utan överlämnas åt Kungl. Maj:t, som emellertid före sådant ärendes avgörande torde komma att från styrelsen inhämta det yttrande och de upplysningar, styrelsen efter vederbörande tullförvaltnings hörande kan lämna. Dylik fri bevisprövning torde för beredande av största möjliga utsikt, att de blivande bestämmelserna komma att i verkligheten medföra den åsyftade förmånen, utsträckas att omfatta all utförelse, som ägt rum innan bestämmelserna träda i tillämpning.

För utförelse efter denna tidpunkt torde emellertid fordran på uppfyllande av bestämda villkor böra uppställas; och lära dessa villkor böra göras överensstämmande med dem i 1921 års förordning.

I enlighet med vad ovan anförts synas bestämmelserna kunna givas förslagsvis följande lydelse:

Utän hinder av bestämmelserna i § 11 tulltaxeförordningen må åt innehavare av skeppsvarv eller mekanisk verkstad, vilken från utrikes ort införd och under något av åren 1918—1922 till förtullning angivit tullpliktiga materialier och skeppsförnödenheter, avsedda att här i riket, såsom

i § 12 tulltaxeförordningen förmäles, användas till nybyggnad, förbyggnad eller reparation av fartyg, medgivas restitution av erlagd tullavgift för sådana, icke till husgerådssaker hänförliga artiklar, som på i sagda författningsrum föreskrivet sätt anmälts vara införda för ovannämnda ändamål men, utan att hava för detta ändamål använts, blivit efter utgången av november månad 1920 återutförda till utlandet, under villkor att återutförelsen ägt rum och restitutionen eller befrielsen blivit sökt, i fråga om varor, som angivits till förtullning under något av åren 1918, 1919 och 1920, före utgången av år 1925, och i fråga om varor, som angivits till förtullning under något av åren 1921 och 1922, inom fem år från dagen för angivningen till förtullning. I det fall att enligt medgivande, som i § 12 tulltaxeförordningen sägs, tullavgiften icke blivit erlagd, utan allenast säkerhet för densamma ställts, må under ovan angivna förhållanden i stället medgivas befrielse från tullavgiftens gäldande.

Medgivande av tullrestitution eller befrielse från tullavgift enligt denna förordning för varor, som utföras, efter det förordningen trätt i kraft, ankommer på prövning av generaltullstyrelsen, och gälla för sådant medgivande i övrigt följande villkor, nämligen:

att utförelsen sker vid samma tullkammare, där förtullningen ägt rum, såvida ej generaltullstyrelsen för särskilt fall finner restitution eller befrielse kunna medgivas, oaktat varan utförts vid annan tullkammare;

att exportangivningsinlagan innehåller uppgift om avsikten att för de till utförelse angivna artiklarna erhålla restitution eller befrielse enligt denna förordning, om varans handelsbenämning, myckenhet och beskaffenhet samt om den rubrik i tulltaxan, till vilken densamma vid införelsen blivit hänförd, jämte vederbörligt nummer i gällande statistiska varuförteckning;

att nämnda inlaga är åtföljd av exportörens under edlig förpliktelse afgivna och av två hans biträden till riktigheten bestyrkta försäkran, att dessa artiklar äro av utländskt ursprung, att desamma blivit införda för ändamål, som i § 12 tulltaxeförordningen avses, att full införelsetull för dem blivit behörigen erlagd eller av generaltullstyrelsen godkänd säkerhet för densamma ställd, samt uppgift ej mindre om dagen, då de angivits till förtullning, än även därom, huruvida sådan angivning skett från nederlag, från transitupplag, från frihamn eller direkte och i sistnämnda fall jämväl om den lägenhet, med vilken införelsen skett, ävensom att artiklarna icke efter införelsen undergått någon bearbetning eller förändring;

att vederbörande tullkammare efter exportvarans undersökning meddelar attest angående densammas myckenhet och beskaffenhet ävensom angående kollinas plombering och bevakning under transporten till och inlastning i fartyg eller järnvägsvagn, vilken attest såsom verifikation jämte angivningsinlagan och övriga intyg bifogas tullkammarens utgående tulljournal; samt

att utförelsen i övrigt verificeras på sätt i § 13 tulltaxeförordningen finnes stadgat beträffande varor, för vilka tullrestitution är därstädes medgiven.

På prövning av Konungen i varje särskilt fall ankommer, huruvida återutförelse före förordningens ikraftträdande skett under sådana omständigheter, att tullrestitution eller befrielse från tullavgift må kunna medgivas.

Angående härefter frågan om utsträckt tidsfrist i vissa fall för eljest

normal restitutionsrätt enligt § 12 tulltaxeförordningen finnes ett nära liggande precedensfall. De svårigheter inom skeppsbyggnadsindustrien, som föranlett krav på här ovan omhandlade extra-ordinära restitutionsbestämmelser, hava tydligen sin grund i den till följd av världskriget inträdda depressionen. Samma omständigheter hava för innehavare av restitutionsrätt enligt § 13 mom. 5 tulltaxeförordningen (s. k. industrirestitution) kringsskurit möjligheten att utnyttja denna rätt och givit anledning till utfärdande vid upprepade tillfällen av bestämmelser angående motsvarande förlängning av tidsfristen för restitutionsrättens utnyttjande. Sålunda har i enlighet med Kungl. Maj:ts proposition nr 269 år 1920 riksdagen bemyndigat Kungl. Maj:t att i särskilda fall medgiva utsträckning av sagda tidsfrist (se bilagt exemplar av tullverkets författningssamling nr 225 år 1920¹). Dylig utsträckning har sedermera medgivits jämväl genom kungl. förordningar den 21 april 1922 (nr 156), den 28 mars 1923 (nr 41) och den 28 mars 1924 (nr 54), sedan riksdagen bifallit Kungl. Maj:ts i ämnet avlåtna propositioner, nr 222 år 1922, nr 54 år 1923 och nr 49 år 1924. Att i dessa fall medgivandet icke lämnats generellt utan gjorts beroende på Kungl. Maj:ts prövning, synes bero därpå, att meddelande av restitutionsrätt enligt § 13 mom. 5 tulltaxeförordningen för varje särskilt fall ankommer på Kungl. Maj:ts prövning. Då den nu ifrågakvarande tullrestitutionsrätten för materialier, använda till fartygsbyggnad, är generellt medgiven, synes ej vara anledning till föreskrift, att tillstånd att begagna sig av utsträckt tidsfrist göres beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

Bestämmelserna kunna förslagsvis givas följande lydelse:

Utän hinder av stadgandet i § 12 mom. 1 tulltaxeförordningen, sådant detta författningsrum lyder enligt förordningar den 19 juni 1917 (nr 372) och den 11 april 1924 (nr 67), må i avseende å från utrikes ort införda tullpliktiga materialier och skeppsförnödenheter, som angivits till förtullning under något av åren 1918—1921, rätt till tullrestitution eller befrielse från tullavgift jämlikt sagda paragraf åtnjutas även i de fall, då det fartyg eller den skeppsdocka, dockport, ponton eller slip, vartill artiklarna använts, styrkts vara i fullfärdigt skick inom tio år från dagen för deras angivning till förtullning.

Stockholm den 2 februari 1925.

Kungl. Generaltullstyrelsen

A. E. M. ERICSSON.

Urban Ahlin.

¹ Här icke avtryckt.